

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală – județul Suceava

14 februarie 2026

Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Un atelier plin de hărți, astrolabi și clepsidre. Cercetătorul, un bărbat a cărui vârstă pare să se schimbe în funcție de lumina care cade pe fața lui, desface o hartă uriașă, prăfuită.

CERCETĂTORUL: Vezi tu, harta nu e lumea. Harta e doar o promisiune, un desen timid făcut de cineva care s-a oprit exact acolo unde teama a fost mai mare decât curiozitatea. Oamenii cred că dacă au trasat o linie neagră, acolo s-a terminat pământul și a început abisul. Dar cunoașterea, dragul meu, începe exact acolo unde se termină cerneala pe hârtie. Acolo unde începe albul acela care te sperie.

COPILUL: Dar tatăl meu spune că hărțile sunt sigure. Ele îți spun unde sunt drumurile, unde sunt fântânile și unde se termină regatul nostru. De ce aș vrea să merg unde nu mai există drum?

CERCETĂTORUL: Pentru că drumul se naște sub pașii tăi! Dincolo de hartă nu e haosul, ci mirarea. Orizontul nu este un zid de piatră, ci o poartă invizibilă care se mută odată cu tine. Cu cât știi mai multe, cu atât poarta devine mai înaltă și peisajul mai vast. Problema omului modern nu e că lumea e limitată, ci că privirea lui s-a obișnuit să vadă doar ce e sub nas, doar ce este util sau profitabil. Cunoașterea e singura formă de călătorie în care nu obosești niciodată, pentru că bagajul tău — ideile, cărțile, amintirile — în loc să te îngreueze, îți dă aripi.

COPILUL: Mi-e teamă că dacă merg prea departe, n-o să mai știu drumul înapoi. Dacă orizontul se tot mută, cum mai găsesc poarta de acasă?

CERCETĂTORUL: În cunoaștere, nu există drum înapoi, fiindcă mintea care s-a deschis către o idee nouă nu se mai poate strânge la loc în dimensiunile ei de dinainte. Odată ce ai văzut o altă lume, nu mai poți pretinde că ea nu există. Inima ta se mărește odată cu orizontul. Lumea nu e în afara ta, ea crește în tine. Fiecare carte citită este un hectar de lumină adăugat propriei tale existențe. A ignora orizontul înseamnă a trăi într-o cutie de chibrituri crezând că e un palat.

COPILUL: (atingând harta) Și dacă linia aceasta de aici, care marchează marginea lumii, este doar o greșală a desenatorului?

CERCETĂTORUL: Toate hărțile sunt greșeli bine intenționate. Ele sunt doar începuturi. Eu nu sunt un negustor de certitudini, ci de întrebări. Vrei să-ți vând un început de călătorie?

(Matei Vișniec, *Negustorul de începuturi de roman*)

B.

Cea de-a șasea planetă era o planetă de zece ori mai încăpătoare decât cea de dinainte. Era locuită de un domn bătrân, care scria în niște cărți uriașe.

— Iată un explorator! exclamă el, când îl văzu pe micul prinț.

Micul prinț se așează pe masă, răsuflând din greu. Călătorise atâta!

— De unde vii? îl întrebă bătrânul.

— Ce e cartea asta groasă? întrebă micul prinț. Ce faceți dumneavoastră aici?

— Sunt geograf, zise bătrânul.

— Ce e acela un geograf?

— E un învățat care știe unde se află mările, fluviile, orașele, munții și deșerturile.

— E foarte interesant, zise micul prinț. În sfârșit, iată o meserie adevărată!

Și dădu ocol planetei geografului. Nu mai văzuse niciodată o planetă atât de maiestuoasă.

— E foarte frumoasă planeta dumneavoastră. Dar dumneavoastră nu aveți oceane aici?

— Nu am de unde să știu, zise geograful.

— A! (Micul prinț era dezamăgit). Dar munți?

— Nu am de unde să știu, repetă geograful.

— Dar orașe, fluvii și deșerturi?

— Nici asta nu am de unde să știu, zise geograful.

— Dar sunteți geograf!

— Întocmai, zise geograful, însă nu sunt explorator. Duc o lipsă absolută de exploratori. Nu geograful se duce să numere orașele, fluviile, munții, mările, oceanele și deșerturile. Geograful e prea însemnat ca să mai umble de colo-colo. El nu-și părăsește biroul. Însă îi primește pe exploratori. Îi întreabă, iar el notează amintirile lor. Și, dacă amintirile vreunuia dintre ei i se par interesante, geograful face o cercetare cu privire la moralitatea exploratorului.

— De ce?

— Fiindcă un explorator care ar minți ar da peste cap cărțile de geografie. Și la fel un explorator care ar bea prea mult.

— De ce? Întrebă micul prinț.

— Fiindcă oamenii beți văd dublu. Și-atunci geograful ar însemna doi munți acolo unde nu e decât unul singur.

— Cunosce pe cineva, zise micul prinț, care ar fi un prost explorator.

— Se poate. Așadar, când moralitatea exploratorului pare a fi bună, se face o cercetare asupra descoperirii sale.

— Se duce cineva să vadă la fața locului?

— Nu. E prea complicat. Îi se cere exploratorului să aducă dovezi. Dacă e vorba, de pildă, de descoperirea unui munte mare, i se cere să aducă pietre mari.

Geograful se emoționează deodată:

— Dar tu, tu vii de departe! Tu ești explorator! Ai să-mi descrii planeta ta!

Și geograful, deschizându-și registrul, își ascuti creionul. Amintirile exploratorilor se însemnează mai întâi cu creionul. Pentru a le însemna cu cerneală, se așteaptă până când exploratorul a adus dovezi.

— Ei? Întrebă geograful.

— O! la mine acasă, zise micul prinț, nu e prea interesant, e foarte mic. Am trei vulcani. Doi vulcani activi și un vulcan stins. Dar nu se știe niciodată.

— Nu se știe niciodată, zise geograful.

— Mai am și o floare.

— Noi nu însemnăm florile, zise geograful.

— De ce? E lucrul cel mai frumos!

— Fiindcă florile sunt efemere.

— Ce înseamnă „efemer”?

— Cărțile de geografie, zise geograful, sunt cărțile cele mai prețioase din toate cărțile. Ele nu se învechesc niciodată. Se întâmplă foarte rar ca un munte să-și schimbe locul. Se întâmplă foarte rar ca un ocean să se golească de apă. Noi scriem despre lucruri eterne.

— Dar un vulcan stins se poate trezi, îl întrerupse micul prinț. Ce înseamnă „efemer”?

— Că vulcanii sunt stinși sau că sunt activi, pentru noi e totuna, zise geograful. Pentru noi, ceea ce contează e muntele. El nu se schimbă.

— Dar ce înseamnă „efemer”? repetă micul prinț, care, în viața lui, nu renunțase niciodată la o întrebare, odată ce o pusese.

— Înseamnă „care e amenințat de o pieire apropiată”.

— Floarea mea e amenințată de o pieire apropiată?

— Sigur că da.

„Floarea mea e efemeră”, își zise micul prinț, „și n-are decât patru spini, ca să se apere de lume! Iar eu am lăsat-o singură-singurică la mine acasă!” Aceasta a fost prima lui părere de rău. Dar prinse iarăși curaj:

— Ce mă sfătuieți să vizitez? Întrebă el.

— Planeta Pământ, îi răspunse geograful. Are o reputație bună...

Și micul prinț plecă, gândindu-se la floarea sa.”

(Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*)

C.

În anul 1977, omenirea a lansat două sonde spațiale, Voyager 1 și 2, cu misiunea de a explora cele mai îndepărtate planete ale sistemului nostru solar. Pe măsură ce aceste aparate se îndepărtau de Pământ, ele ne-au trimis imagini care au spulberat vechile hărți astronomice. Am descoperit că inelele lui Saturn nu sunt solide, ci un dans infinit de particule de gheață, și că pe satelitul lo există vulcani activi, o dovadă a faptului că universul este mult mai dinamic decât am bănuț. Însă cea mai importantă lecție a acestor misiuni nu a fost una tehnică, ci una filozofică. Atunci când Voyager 1 a ajuns la marginea sistemului solar, a întors camera spre casă și a fotografiat Pământul: un punct

albastru palid, pierdut într-o rază de soare. Această imagine ne-a forțat să ne reevaluăm locul în univers. Cunoașterea nu este doar o acumulare de date despre mări și munți, ci capacitatea de a privi propria existență dintr-o perspectivă exterioară. Astăzi, sondele Voyager călătoresc prin spațiul interstelar, transportând un „Disc de Aur” cu sunete și imagini de pe planeta noastră. Ele sunt exploratorii supremi care nu se vor întoarce niciodată. Cunoașterea lor rămâne însă la noi, amintindu-ne că orizontul nu este o limită, ci o invitație permanentă la mirare.

(National Geographic – *Dincolo de ultima frontieră: Mesagerii umanității în vidul cosmic*)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există diftongi în toate cuvintele din seria:

- a) *atelier, promisiune, pietre, floarea*
- b) *deodată, nouă, este, întoarce*
- c) *ei, geograful, exterioară, invitație*
- d) *deodată, ei, geograful, întoarce*

2 puncte

2. Conține doar cuvinte derivate seria:

- a) *orizontul, începuturi*
- b) *vreunuiă, niciodată*
- c) *prețioase, desenatorului*
- d) *Disc de Aur, Planeta Pământ*

2 puncte

3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate în fraza: „*Inima ta se mărește odată cu orizontul. Lumea nu e în afara ta, ea crește în tine. Fiecare carte citită este un hectar de lumină adăugat propriei tale existențe. A ignora orizontul înseamnă a trăi într-o cutie de chibrituri crezând că e un palat.*” se află, în ordine, în seria:

- a) *lecturată, vieți, a omite*
- b) *citită, ființe, a omite*
- c) *răsfoită, neliniști, a neglija*
- d) *studiată, tăceri, omiterea*

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Alcătuieste un enunț cu omonimul cuvântului subliniat în secvența: *Acolo unde începe albul acela care te sperie.*

2 puncte

5. Alcătuieste câte un enunț în care cuvintele subliniate în secvența următoare să fie folosite cu sens figurat: *Se întâmplă foarte rar ca un munte să-și schimbe locul. Se întâmplă foarte rar ca un ocean să se golească de apă. Noi scriem despre lucruri eterne.*

2 puncte

6. Scrie, din secvența următoare, două verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza: *Problema omului modern nu e că lumea e limitată, ci că privirea lui s-a obișnuit să vadă doar ce e sub nas.*

2 puncte

7. Precizează cazul cuvintelor subliniate în secvența: — *Floarea mea e amenințată de o pieire apropiată?*

2 puncte

8. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența: *Trecut-au ani mulți de atunci și am văzut multe școli și mulți profesori învățați.*

2 puncte

9. Numește funcția sintactică a formei verbale nepersonale din enunțul: *Pentru a le însemna cu cerneală, se așteaptă până când exploratorul a adus dovezi.* Construiește un enunț în care să ilustrezi o altă funcție sintactică a acestei forme verbale nepersonale, precizând-o.

2 puncte

10. Rescrie corect enunțul: *Mi-aș dori să fi ascultat cu atenție sunetul muzici.*

2 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Menționează, din textul A, două caracteristici ale atelierului în care se află Cercetătorul de orizonturi.

6 puncte

2. Precizează o trăsătură morală a Micului Prinț, numind mijlocul de caracterizare și ilustrând-o cu o secvență relevantă.

6 puncte

3. Explică, în 30-50 de cuvinte, importanța curajului de a depăși *linia neagră* a hărții, așa cum reiese din textul A.

6 puncte

4. Prezintă, în 50-70 de cuvinte, un element de conținut comun celor trei texte-suport

6 puncte

5. Crezi că explorarea presupune întotdeauna o dovadă materială a descoperirii? Justifică-ți răspunsul, în 50-70 de cuvinte, valorificând textul B.

8 puncte

6. Comentează, în 60-100 de cuvinte, secvența din textul C: *Cunoașterea nu este doar o acumulare de date despre mări și munți, ci capacitatea de a privi propria existență dintr-o perspectivă exterioară.*

8 puncte

Imaginează-ți că ești un explorator care tocmai s-a întors de la marginea „hărții” desenate de Geograful din textul B. Ai descoperit un fenomen care nu poate fi dovedit nici cu piatră, nici cu munte, ci doar cu emoții.

Scrie un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să relatezi Geografului călătoria. În compunere ta vei insera o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte în care vei prezenta locul în care ai descoperit fenomenul și o secvență dialogată, de minimum patru replici, în care să îl convingi pe Geograf că fenomenul merită însemnat în registrul său.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.